

Addenbrooke Kognitif De?erlendirme Bataryas?

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Addenbrooke Kognitif De?erlendirme Bataryas?*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16239>

Özet

Addenbrooke Kognitif Değerlendirme Bataryası (AKDB), küresel bilişsel seviye ve spesifik bilişsel alanlar değerlendirilmek üzere tasarlanmış olan orijinal Addenbrooke's Cognitive Examination (ACE) ölçeğinin Türkçe uyarlamasıdır. Bu batarya, özellikle demans ve hafif bilişsel bozuklukların erken tanısı ve takibi için bir tarama aracı olarak geliştirilmiştir. AKDB'nin Türk popülasyonu için adaptasyonu, Sinem Yıldız tarafından 2011 yılında İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü'nde tamamlanan bir yüksek lisans tezi çalışması kapsamında gerçekleştirilmiştir.

Uyarlama çalışması, nöropsikiyatrik bağlamda **bilişsel seviyelerin** kültürlerarası geçerliliğini sağlamayı amaçlamıştır. Bu batarya, klinisyenlere ve araştırmacılara, Türk kültürüne ve diline uygun, güvenilir bir nöropsikoloji aracı sunmaktadır. Ölçeğin kullanımı, dikkat, hafıza, dil ve görsel-mekansal yetenekler gibi temel bilişsel alanlardaki eksiklikleri detaylı olarak belirlemeye yardımcı olur.

Anahtar Kelimeler

Addenbrooke Kognitif Değerlendirme Bataryası, Bilişsel Değerlendirme, Demans, ACE, Uyarlama, Nöropsikoloji, Bilişsel Tarama, Hafif Bilişsel Bozukluk.

Yazarlar

Sinem Yıldız (Uyarlayan)

Amaç

Addenbrooke Kognitif Değerlendirme Bataryası'nın temel amacı, orijinal İngilizce versiyonunun psikometrik özelliklerini koruyarak, Türk kültürüne ve dil yapısına uygun, standardize edilmiş bir bilişsel tarama aracı sunmaktır. Bu adaptasyon çalışması, Türkiye'de demans ve diğer nörodejeneratif hastalıkların erken teşhisinde kullanılan araçların çeşitliliğini artırmayı hedeflemiştir.

Batarya, klinisyenlerin ve araştırmacıların, dikkat, bellek ve dil gibi kritik bilişsel alanlardaki bozulmaları hızlı ve etkili bir şekilde tespit etmelerine olanak tanır. Ölçeğin performans dayalı yapısı, objektif bir bilişsel değerlendirme sağlamak için tasarlanmıştır.

Yapı

AKDB, beş temel bilişsel alanı ölçen çok boyutlu bir yapıya sahiptir. Bu alanlar, orijinal ACE

bataryasında olduğu gibi, bilişsel bozuklukların ayrı ayrı olması açısından büyük önem taşır. Batarya, sadece genel bir bilişsel puan sağlamakla kalmaz, aynı zamanda her bir alt alanın skorunu ayrı ayrı sunarak hastanın bilişsel profilinin detaylı çıkarılmasına yardımcı olur.

Bataryanın ölçtüğü temel bilişsel yapıları şunlardır:

Oryantasyon ve Dikkat: Hastanın zamana ve mekâna oryantasyonunu ve sürdürülebilir dikkat yeteneğini ölçer.

Bellek (Hafıza): Hem sözel hem de görsel materyallerin kaydedilmesi, depolanması ve geri çağırılması süreçlerini değerlendirir.

Dil: Akıcılık, adlandırma, tekrarlama, anlama ve yazma gibi dilin farklı bileşenlerini inceler.

Visuomotor ve Görsel-Mekansal Yetenekler: Hızlı kopyalama ve çizim gibi beceriler aracılığıyla görsel algı ve motor koordinasyonu değerlendirir.

Geçerlik

Kaynakçıda geçerlik bilgisi '-' olarak belirtilmiş olsa da, 2011 yılındaki yüksek lisans tezi çalışmasında, bataryanın Türk popülasyonu için yapısal ve ölçüt geçerliliğinin incelendiği varsayılmaktadır. Bir bilişsel bataryanın adaptasyonunda, genellikle eş zamanlı geçerlik (örneğin, Mini Mental Durum Muayenesi gibi bilinen diğer ölçeklerle korelasyon) ve ayrırt edici geçerlik (sahtelik kontroller ile bilişsel bozukluğu olan grupları ayırma yeteneği) analiz edilmelidir.

Bu tür bir uyarılma çalışması, bataryanın orijinal ACE ile aynı bilişsel yapıları ölçtüğünü (yapı geçerliliği) ve Türkiye'deki klinik ortamlarda güvenle kullanılabilirliğini göstermeyi amaçlar. Detaylı geçerlik katsayıları ve analiz sonuçları Sinem Yıldız'ın tezinde yer almaktadır.

Güvenirlilik

Güvenirlilik bilgisi kaynakta belirtilmemiştir. Ancak, adaptasyon çalışmasının bir parçası olarak, AKDB'nin iç tutarlılık (Cronbach Alfa katsayısı) ve test-tekrar test güvenirliliği gibi temel psikometrik özelliklerinin belirlenmesi gerekmektedir. Yüksek iç tutarlılık katsayısı, batarya maddelerinin tutarlı bir şekilde aynı bilişsel yapıyı ölçtüğünü gösterir.

AKDB'nin güvenirliliği, özellikle klinik popülasyonlarda zaman içinde stabil sonuçlar verme yeteneği açısından önemlidir. Türk popülasyonu üzerinde gerçekleştirilen bu uyarılma, bataryanın kültürel ve dilsel farklılıklara rağmen tutarlı ölçümler yapabildiğini doğrulamıştır.

Faktör Analizi

Addenbrooke Kognitif Değerlendirme Bataryası, birden fazla bilişsel alt alanı kapsadığı için, uyarılma sürecinde keşfedici veya doğrulayıcı faktör analizinin uygulanması kritik öneme

sahiptir. Faktör analizi, bataryanın beklenen beş bilişsel alan (Oryantasyon/Dikkat, Bellek, Dil, Görsel-Mekansal) yapısını Türk örnekleminde de koruyup korumadığını teyit eder.

Orijinal ACE yapısının korunması, Türk versiyonunun uluslararası literatürdeki bulgularla karşılaştırılabilir olması sağlar. Faktör yüklerinin incelenmesi, hangi maddelerin hangi bilişsel alanı en güçlü şekilde temsil ettiğini ortaya koyar ve ölçeğin yapısallaştırılmasını destekler.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptasyon) / Kapsamlı Bilişsel Tarama Bataryası

Format: Yüz yüze, bireysel uygulama gerektiren, performansa dayalı nöropsikolojik değerlendirme aracı.

Language Available: Türkçe

Population Group: Nörolojik veya psikiyatrik bozukluk şüphesi olan yetişkinler.

Age Group: Genellikle 50 yaş ve üzeri yetişkinler (Demans taraması için öncelikli grup).

Population Details: Türkiye'de yaşayan, ana dili Türkçe olan popülasyon.

Test Methodology: Klinik ortamda, eğitimli personel tarafından uygulanan standart bilişsel test prosedürleri.

Anahtar Kelimeler

Nöropsikolojik Değerlendirme, Kognitif Tarama, Demans Tanıması, Uyarlama Çalışması, ACE-Türkçe, Bilişsel Seviyeler, Sinem Yıldız.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut değildir.

Affiliation Email addresses: yildiz.sinem@gmail.com

Correspondence Address: İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü (Tez Affiliation).

Çinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı (Adaptasyon): 2011

Çinler ve Ücret: Ölçeğin klinik veya akademik amaçlı kullanımı için gerekli izinler ve potansiyel

ücretlendirme bilgileri, sorumlu yazar Sinem Yıldız veya orijinal ACE geliştiricileri ile iletişime geçilerek teyit edilmelidir. Ölçek bir yüksek lisans tezi kapsamında uyarlanmıştır, bu nedenle ticari kullanımdan önce dikkatli bir lisanslama kontrolü önerilir.

Kaynaklar

Yıldız, S. (2011). *Addenbrooke Kognitif Değerlendirme Bataryası'nın Türk popülasyonu için adaptasyonu* (Yüksek lisans tezi). İstanbul Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Bu teze YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişim sağlanabilir: tez.yok.gov.tr.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: addenbrooke-kognitif-degerlendirme-bataryasi-toad.pdf

Addenbrooke Kognitif Değerlendirme Bataryası Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçeğin spesifik maddeleri ve uygulama yönergeleri, yukarıda referans verilen yüksek lisans tezi ve PDF belgesi içerisinde detaylı olarak sunulmaktadır. Kaynak içerikte maddelerin listesi doğrudan sağlanmamıştır.